

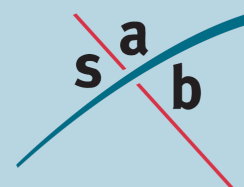
Flora- en faunaraapportage

Ontsluitingsweg Villapark De Rijk

Gemeente Alkmaar

Datum: 14 juli 2015

Ons kenmerk: DBOS/HOMV/140495

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Planomschrijving	3
1.3	Plangebied	3
2	Wettelijk kader	6
2.1	Gebiedsbescherming	6
2.2	Soortenbescherming	7
3	Quick scan flora en fauna	10
3.1	Onderzoeksmethode	10
3.2	Gebiedsbescherming	10
3.3	Soortenbescherming	12
4	Conclusie	20
4.1	Gebiedsbescherming	20
4.2	Soortenbescherming	20

Bijlage 1: Literatuurlijst

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bij alle ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (*gebiedsbescherming*), de Flora- en faunawet (*soortenbescherming*) en eventuele andere betrokken natuurregeling. Uit dit onderzoek moet blijken of met de ingrepen negatieve effecten op beschermde gebieden en soorten zijn te verwachten en of daarvoor respectievelijk een vergunning of ontheffing noodzakelijk is. In deze flora- en faunarapportage worden de effecten op de aanwezige natuurwaarden besproken.

1.2 Planomschrijving

In Oost-Graftdijk is men voornemens een nieuwe ontluitingsweg te realiseren van Vildapark de Rijp, ten oosten van het dorp West-Graftdijk.

1.3 Plangebied

1.3.1 Omgeving plangebied

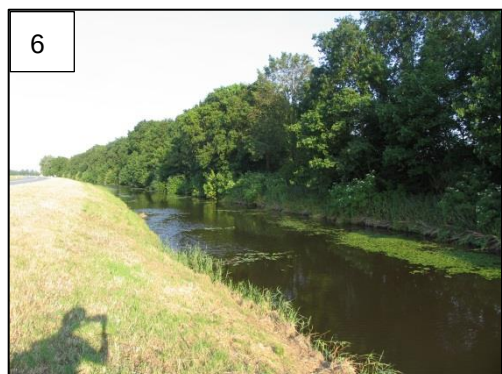
Het plangebied bevindt zich tussen Oost- en West-Graftdijk (gemeente Alkmaar, provincie Noord-Holland), direct onder de N244. De gemeente Alkmaar grenst in het noorden aan de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard, in het noordoosten aan de gemeente Koggenland, in het oosten aan de gemeente Beemster, in het zuiden aan de gemeenten Wormerland en Uitgeest, in het zuidwesten aan de gemeente Castricum en in het westen aan de gemeente Heiloo en Bergen. De omgeving van Oost- en West-Graftdijk kenmerkt zich voornamelijk door agrarische gronden. Tevens bevinden zich enkele kleine dorpen (de Woude, Graft, de Rijp) en enkele N-wegen (N246 en N244) in de omgeving. Ten westen van West-Graftdijk ligt het Alkmaardermeer. Het plangebied wordt begrensd door West-Graftdijk, Oost-Graftdijk, het Noordhollandsch Kanaal en de N244. Onderstaande afbeelding geeft de globale ligging van het plangebied weer.

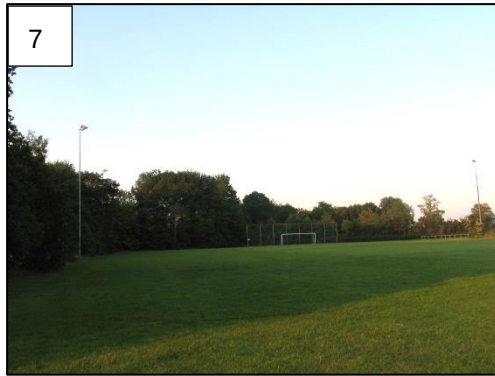

Links: globale ligging van het plangebied op topografische kaart. Rechts: plangebied rood omkaderd op luchtfoto (Bron: Google Maps, bewerking SAB)

1.3.2 Huidige situatie

Het plangebied bestaat in de huidige situatie uit een watergang en uit een groene strook tussen de watergang en de N244. Het zuidoostelijke deel van het plangebied bestaat tevens uit een bomenrij, gelegen tussen sportvelden en Villapark De Rijk. De watergang bestaat uit een smal gedeelte in de westen (tot ongeveer het midden van het plangebied) en een breder gedeelte in het oosten. Het westelijke deel van de sloot is ongeveer 1,5 a 2 meter breed en ongeveer een halve meter diep. Vooral in het meest westelijke gedeelte van deze sloot is veel algengroei zichtbaar. Tevens zijn er enkele waterplanten in de sloot aanwezig. Het bredere, oostelijke, gedeelte van de sloot is ongeveer 10 meter breed. Aan de overs groeit, voornamelijk aan de zuidkant, veel riet. De groene strook tussen de watergang en de N244 bestaat uit gemaaid grasland met enkele algemene plantensoorten. De bomenrij naast Villapark de Rijk bestaat uit voornamelijk uit abeel, Spaanse aak, gewone es en esdoorn en bevindt zich tussen de sportvelden en Villapark De Rijk in. Navolgende foto's geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

1) meest westelijke kant van plangebied, 2 en 3) smalle deel van sloot in het westen, 4) overgang naar bredere sloot in het midden van het plangebied, 5 en 6) bredere deel sloot in het oosten van plangebied, 7 en 8) bomenrij in het zuidoostelijke deel van het plangebied.

1.3.3 Nieuwe situatie

In de nieuwe situatie is door de aanleg van de ontsluitingsweg een zelfstandige ontsluiting van het villapark gerealiseerd, waardoor het verkeer van en naar het park niet langer door West-Grafdijk en Oost-Grafdijk hoeft te rijden. De weg loopt parallel aan de N244 en sluit aan op de kruising van de Burgemeester Dalenbergstraat en de N244. Hiertoe is het smalle gedeelte van de watergang in het westelijke deel van het plangebied mogelijk gedeeltelijk verlegd. Tevens wordt een klein gedeelte van de bredere watergang gedempt, daar waar het smallere en het bredere gedeelte van de watergang samenkomen. In het oostelijke gedeelte van het plangebied is tevens een gedeelte van de bomen gekapt. Navolgende afbeelding geeft een impressie van het plangebied in de nieuwe situatie.

Indicatie van plangebied in nieuwe situatie (Bron:SAB).

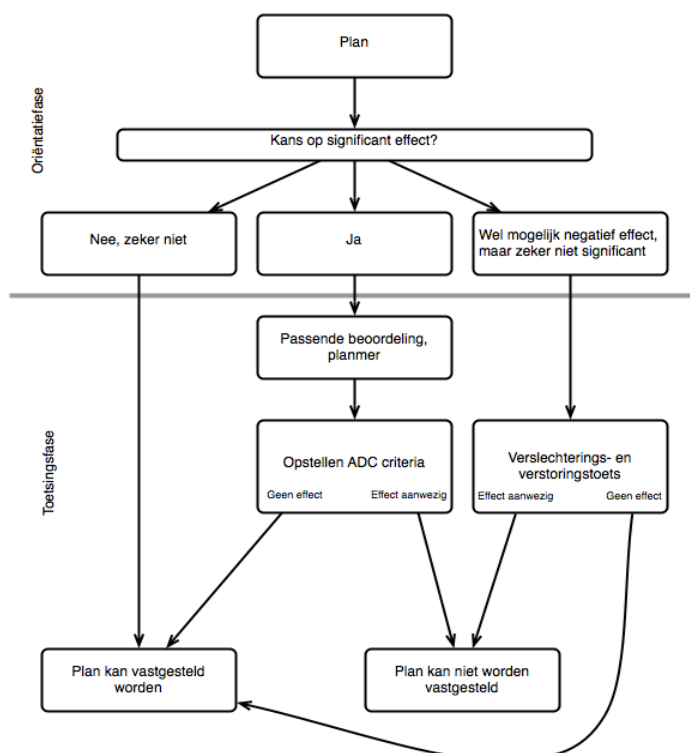
2 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming is onderscheid gemaakt tussen de Natuurbeschermingswet 1998, het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en Natuurverbindingen (NV), weidevogelleefgebied en ganzenfoerageergebied. In de Natuurbeschermingswet 1998 worden Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten beschermd. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en fauna-wet.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europees Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebied (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn ook de al bestaande staatsnatuurmonumenten opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Schematische weergave van de procedure bij een plan dat mogelijk een ne-

2.1.2 *Natuurnetwerk Nederland, Natuurverbindingen, ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS), ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft. Voor het NNN, de natuurbruggen en -verbindingen en de weidevogelleefgebieden geldt dat ze planologisch beschermd zijn. Dat betekent dat ze in principe niet mogen worden aangetast door de ontwikkeling van bijvoorbeeld woningen en infrastructuur. Als de provincie zo'n ontwikkeling toch, onder voorwaarden, toestaat, dan moeten de negatieve effecten worden tegengegaan of gecompenseerd worden. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als NNN, ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied niet verankerd in de natuurwetgeving van de Rijksoverheid, maar opgenomen in de omgevingsvisie en -verordening van de provincie.

2.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

2.2.1 *Beschermingscategorieën*

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

1. beschermingscategorie 1:
een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;
2. beschermingscategorie 2:
voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.
In een dergelijke gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt

om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;

3. beschermingscategorie 3:

voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen een in de wet genoemd belang dienen en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen van) leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische Zaken.

2.2.2 Vogels

Vogels nemen binnen de soortbescherming een afwijkende plaats in. In principe valt deze soortgroep in beschermingscategorie 2. Als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, is een ontheffingsaanvraag voor vogels dus niet nodig. Als er toch een ontheffing aangevraagd moet worden, gelden echter de regels volgens beschermingscategorie 3.

Alle nesten van inheemse vogelsoorten zijn streng beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Nesten van een aantal vogelsoorten zijn zelfs jaarrond beschermd. Het betreft hier over het algemeen soorten die het gehele jaar gebruikmaken van hun nest, of niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen. Er worden hierin 5 categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruikmaken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Er is naast bovenstaande vier categorieën ook nog een vijfde categorie. Van deze soorten zijn de nesten jaarrond beschermd als er in de omgeving onvoldoende alternatieven zijn:

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

2.2.3 *Zorgplicht*

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat voorafgaand aan sloop-, grond-, of bouwwerkzaamheden wordt gecontroleerd of dat negatieve gevolgen voor aanwezige soorten kunnen worden voorkomen door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

3 Quick scan flora en fauna

3.1 Onderzoeksmethode

De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een eco-loog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruikgemaakt van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten van de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna). Voor aanvullende visualisering van deze gegevens wordt gebruikgemaakt van actuele literatuur. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 1 juli 2015 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Zowel het tijdstip (buiten de groeiperiode van planten en actieve periode van dieren) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

3.2 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, het NNN en NV, ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied dient getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op deze gebieden.

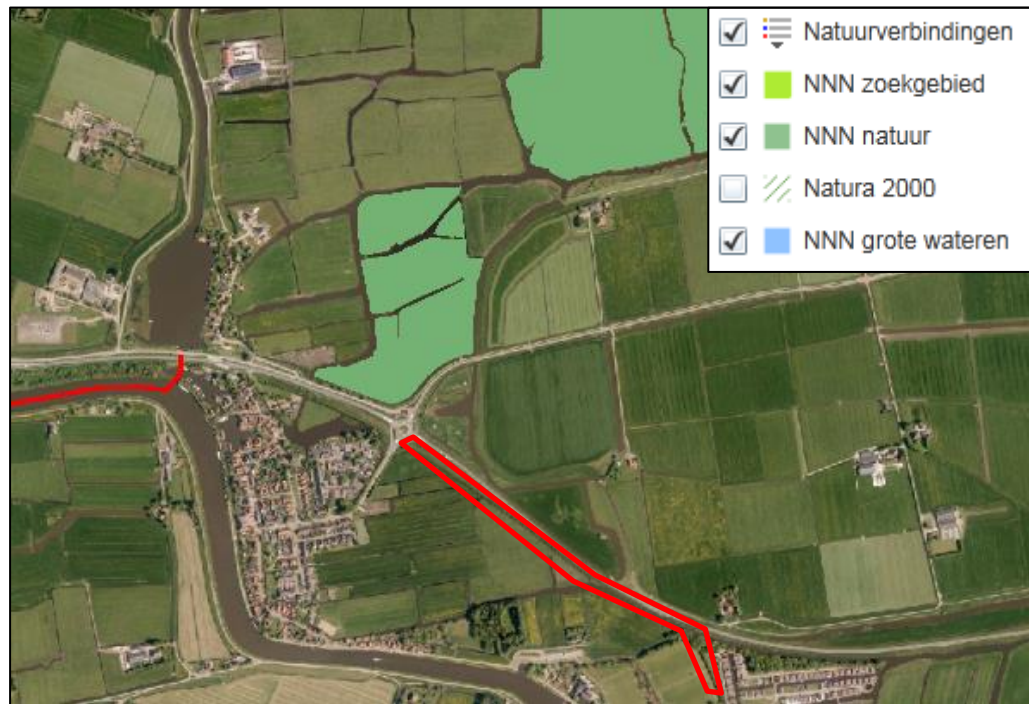
3.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt niet in een gebied dat in kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is aangewezen. Wel ligt het plangebied in de buurt van Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 85 meter ten noordwesten van het plangebied ligt Natura 2000-gebied Eilandspolder. Op ruim 2 kilometer ten zuidoosten van het plangebied ligt Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. Op grotere afstand ligt tevens Natura 2000-gebied Wormerveer Polder Westzaan, op ongeveer 7 kilometer ten zuiden van het plangebied. Zowel negatieve directe als indirecte effecten op Natura 2000-gebieden worden door de beoogde plannen niet waarschijnlijk geacht. De beoogde ontwikkelingen hebben naar verwachting namelijk geen verkeersaantrekkende werking omdat het een verplaatsing van verkeer betreft van de oude routes via West- en Oost- Grafdijk naar de nieuwe ontsluitingsweg. Deze nieuwe weg bevindt zich tevens op ongeveer dezelfde afstand van de Natura 2000-gebieden. Nader onderzoek in de vorm van een voortoets Natuurbeschermingswet 1998 wordt niet noodzakelijk geacht.

3.2.2 *Natuur Netwerk Nederland, Natuurverbindingen, ganzenfoerageergebied, weidevogelleefgebied*

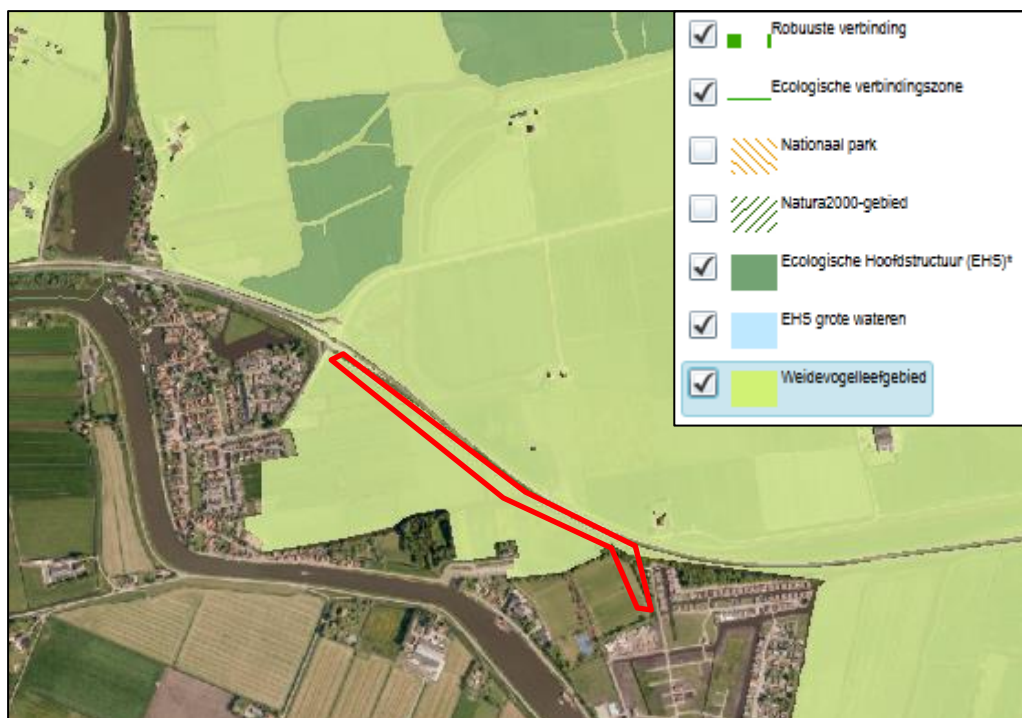
Het plangebied ligt niet in het Noord-Holland deel van het NNN of een natuurverbinding, maar er respectievelijk 85 meter en 530 meter vandaan. Het NNN, de natuurbruggen en -verbindingen en de weidevogelleefgebieden zijn planologisch beschermd. Dat betekent dat ze in principe niet mogen worden aangetast door de

ontwikkeling van ruimtelijke ingrepen. Aangezien het plangebied niet in het NNN of een NV ligt, heeft de ligging van het plangebied ten opzichte van deze gebieden geen negatieve effecten op de beoogde plannen. Tevens worden er door de tussenliggende N244 ook geen negatieve effecten op het nabijgelegen gedeelte van het NNN verwacht. Onderstaande afbeelding geeft de globale ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN weer.

Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van natuurverbindingen en het NNN (Bron: Natuurbeheerplan Provincie Noord-Holland 2015, bewerking: SAB)

Het plangebied ligt niet in de nabijheid van een ganzenfoerageergebied. Wel ligt het plangebied in een weidevogelleefgebied (zie navolgende afbeelding). Ingrepen in een weidevogelleefgebied dienen overlegd te worden met de Provincie Noord-Holland. In de Ruimtelijke Verordening (2014) van Provincie Noord-Holland is gesteld dat een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een weidevogelleefgebied niet voorziet in de mogelijkheid om nieuwe weginfrastructuur aan te leggen. Enkel als er sprake is van een groot openbaar belang en geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is kunnen ontwikkelingen in een weidevogelleefgebied plaats vinden. Ook moet er in dat geval in het bestemmingsplan onder andere worden opgenomen op welke wijze schade aan het gebied zoveel mogelijk wordt voorkomen, de resterende schade gecompenseerd en hoe wordt gewaarborgd dat deze maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van weidevogelleefgebied (Bron: Structuurvisie Provincie Noord-Holland, bewerking: SAB)

3.3 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. In deze paragraaf zal enkel ingegaan worden op strikt beschermde soorten (beschermingsregime 2 en 3) aangezien hiervoor geen algehele vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

3.3.1 Vaatplanten

Volgens verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (hierna: NDFF) komen Brede orchis (*Dactylorhiza majalis* subsp. *majalis*), Harlekijn (*Anacamptis morio*), Rietorchis (*Dactylorhiza majalis* subsp. *Praeternissa*), Ronde zonnedaauw (*Drosera rotundifolia*), Veenmosorchis (*Hammarbya paludosa*) en Welriekende nachtorchis (*Platanthera bifolia*) in de buurt van het plangebied voor.

Brede orchis groeit in moerassige graslanden en duinvalleien, op zonnige, grazige plaatsen op vochtige, niet te voedselrijke, niet of slechts licht bemeste, humusrijke grond. Harlekijn groeit in een vochtige, vrij voedselarme grond in lage graslanden. Meestal op zonnige grazige plaatsen, soms met kruipwilg of heide. Rietorchis eist een natte, matig voedselrijke grond. De soort komt voor in graslanden, trilvenen, veenmosrietlanden, op zandplaten en opgespoten terreinen. Ronde zonnedaauw groeit in open, natte, zure heidegrond en tussen het veenmos in hoogveen en veenmosrietland. Veenmosorchis groeit in trilveen en levend hoogveen, in veenmosrietland. Welriekende nachtorchis groeit in vrij vochtige tot natte, vrij voedselarme grond in grazige heiden, veenmosrietlanden, kalkgraslanden en duinvalleien.

Het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor deze beschermde vaatplanten. Een aantal van deze soorten groeit namelijk in trilvenen, veenmosrietlanden, heide, hoogveen en duinvalleien (ronde zonnedauw, veenmosorchis, welriekende nachtorchis). Een dergelijke leefomgeving is niet in het plangebied aanwezig. Deze soorten zijn derhalve niet in het plangebied te verwachten. Andere soorten groeien over het algemeen op een voedselarme grond (brede orchis, harlekijn, rietorchis), terwijl de grond in het plangebied voedselrijk te noemen is. Tijdens het veldbezoek zijn er namelijk algemene soorten aangetroffen als Smalle weegbree (*Plantago lanceolata*), Rode klaver (*Trifolium pratense*), Berenklauw (*Heracleum sphondylium*) en Scherpe boterbloem (*Ranunculus acris*). Dergelijke soorten groeien over het algemeen in een voedselrijke tot zeer voedselrijke bodem. Derhalve wordt verwacht dat het plangebied te voedselrijk is voor soorten als brede orchis, harlekijn, rietorchis. Beschermde vaatplanten worden om bovenstaande redenen niet in het plangebied verwacht.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de Noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) en Waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) in de buurt van het plangebied voor.

De biotoop van de waterspitsmuis bestaat uit schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij komt voor bij beken, rivieren, sloten en plassen. Rond de watergangen in het plangebied groeit de nodige oevervegetatie, waar de waterspitsmuis beschutting zou kunnen vinden. Tevens bestaat de watergang uit stilstaand water en zijn er enkele waterplanten in de sloot te vinden. Belangrijke elementen uit de leefomgeving van de waterspitsmuis zijn derhalve in het plangebied aanwezig. De aanwezigheid van de waterspitsmuis in het plangebied kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten. Bij aantasting van het leefgebied van de waterspitsmuis is er sprake van een overtreding van de Flora- en faunawet. Om verder inzichtelijk te maken welke rol het plangebied voor de waterspitsmuis vervult, wordt nader onderzoek noodzakelijk geacht.

De biotoop van de noordse woelmuis bestaat uit hoge vegetaties met voornamelijk grasachtige planten. De soort is erg gevoelig voor concurrentie met andere woelmuizen. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen zoekt de soort natte terreinen op, zoals moeras, extensief gebruikte weilanden, vochtige duinvalleien periodiek overstroomde terreinen. Zonder concurrentie van andere woelmuizen leeft de soort in drogere gebieden, zoals wegbermen of droog naaldbos. Het plangebied kan, in afwezigheid van andere woelmuizen, een geschikte leefomgeving voor de noordse woelmuis vormen. Het plangebied bestaat namelijk uit een wegberm met grasachtige planten en tevens een watergang met de nodige oevervegetatie. De aanwezigheid van de noordse woelmuis in het plangebied kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten. Bij aantasting van het leefgebied van de noordse woelmuis is er sprake van een overtreding van de Flora- en faunawet. Om verder inzichtelijk te maken welke rol het plangebied voor de noordse woelmuis vervult, wordt nader onderzoek noodzakelijk geacht.

Algemene soorten

Tijdens het veldbezoek zijn er molshopen in het plangebied aangetroffen, alsmede een dode mol. De mol valt onder beschermingsregime 1 en is derhalve licht beschermd. Voor dergelijke soorten geldt een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen. Het aanvragen van een ontheffing is dan niet noodzakelijk.

3.3.3 **Vleermuizen**

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), Baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), Meervleermuis (*Myotis dasycneme*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en Watervleermuis (*Myotis daubentonii*) in de buurt van het plangebied voor. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn strikt beschermd volgens de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, hollen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Derhalve is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouw-bewonende vleermuissoorten niet te verwachten.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een minimale diameter van 30 centimeter te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Vanaf deze diameter maken spechten ook hollen in bomen, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Ook moeten de bomen dermate oud zijn, dat holtes door rotting ontstaan. Binnen het plangebied zijn bomen aanwezig, in de zuidoostelijke hoek van het plangebied. Deze bomen waren echter niet geschikt voor verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. De meeste bomen waren van een te geringe omvang en er zijn geen bomen met loszittend schors aangetroffen. In de bomen die wel een dussdanige omvang hebben dat er geschikte holtes met voldoende ruimte kunnen ontstaan, zijn geen geschikte holtes voor boombewonende vleermuissoorten aangetroffen. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten zijn derhalve niet in het plangebied te verwachten.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in

de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied door tientallen of honderden vleermuizen wordt gebruikt, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van een grote hoeveelheid vleermuizen verdwijnen. Dit kan een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke gebieden strikt beschermd.

Het plangebied bevat een bomenrij in de zuidoostelijke hoek van het plangebied. Aangezien deze bomenrij zich aan de rand van sportvelden bevindt en deze locatie 's avonds meestal niet verlicht is, vormt dit een geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Tevens is de omgeving van het plangebied niet bosrijk, waardoor de foeragemogelijkheden van vleermuizen in de omgeving gering zijn. De bomen in het zuidoostelijke deel van het plangebied maken daarom mogelijk een belangrijk onderdeel uit van het foerageergebied van vleermuizen in de omgeving. Tevens kunnen vleermuizen boven de watergang in het plangebied foerageren. Op voorhand valt niet uit te sluiten of er met de beoogde ontwikkelen een belangrijk foerageergebied van vleermuizen verloren zal gaan. Hierdoor kan er sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Om dit verder inzichtelijk te maken is een nader onderzoek naar foerageergebied van vleermuizen noodzakelijk.

Vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen wordt door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes strikt beschermd.

In het plangebied zijn dergelijke lijnvormige elementen aanwezig. Dit betreft de watergang in het plangebied en de bomenrij in het zuidoosten van het plangebied. Vleermuizen kunnen deze lijnvormige elementen gebruiken ter oriëntatie. In de nieuwe situatie zijn er in het oostelijke gedeelte van het plangebied bomen gekapt. Hierdoor gaat er mogelijk een (onderdeel van) een vliegroute verloren. Tevens is er in de nieuwe situatie een nieuwe weg gerealiseerd vlak naast de watergang. In de nieuwe situatie zal er daarom sprake zijn van meer verlichting (mogelijke straatlantaarns en meer verlichting door koplampen van auto's). Vleermuizen zijn erg gevoelig voor kunstmatige verlichting. Door deze toename van kunstmatige verlichting kunnen vleermuizen het plangebied gaan vermijden. Ook kan de toename aan licht effect hebben op rondvliegende insecten, wat eveneens het foerageergedrag van vleermuizen kan beïnvloeden. Op voorhand valt niet uit te sluiten of er met de beoogde ontwikkelen een belangrijke vliegroute van vleermuizen verloren zal gaan. Hierdoor kan er sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Om dit verder inzichtelijk te maken is een nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen noodzakelijk.

3.3.4 Vogels

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen een aantal vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied voor. Het betreft hier de soorten Boomvalk (*Falco subbuteo*), Buizerd (*Buteo buteo*), Gierzwaluw (*Apus apus*), Grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), Havik (*Accipiter gentilis*), Huismus (*Passer domesticus*), Kerkuil (*Tyto alba*), Ooievaar (*Ciconia ciconia*), Roek (*Corvus frugilegus*), Slechtvalk (*Falco peregrinus*), Sperwer (*Accipiter nisus*), Steenuil (*Athene noctua*), en Wespendif (*Pernis apivorus*).

Gierzwaluw en huismus

De gierzwaluw en huismus broeden in gebouwen in stedelijk gebied. In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig en zijn nesten van gierzwaluwen en huismussen niet te verwachten. Gierzwaluwen en huismussen zijn tijdens het veldbezoek ook niet in het plangebied waargenomen. Buiten het plangebied, rond de huizen op ongeveer 250 meter ten zuiden van het plangebied, zijn wel huismussen gehoord. Deze huismussen komen waarschijnlijk tot broeden in de school of in een van deze huizen die zich daar bevinden. De huismus heeft ook dicht bij het nest beschutting en foerageermogelijkheden nodig. Hiervoor kan het plangebied qua begroeiing wel geschikt zijn. Het plangebied bevindt zich echter te ver weg van deze mogelijke nestplaats. Binnen 100 a 200 meter van de nestplaats zijn er namelijk voldoende foerageerplekken, schuilmogelijkheden, water en zandige plekken noodzakelijk. Binnen 50 meter van het nest dient er ook voldoende groen en enkele grote bomen aanwezig zijn om de jongen van voldoende eiwitrijk voedsel te voorzien. Het plangebied ligt op ongeveer 250 meter afstand en is daardoor te ver verwijderd van een mogelijke nestlocatie om een belangrijk onderdeel uit te maken van de leefomgeving van de huismus. Aangezien huismussen erg honkvast zijn, de huismus niet in het plangebied is waargenomen en het plangebied te ver verwijderd is van een mogelijke nestlocatie, kan worden gesteld dat de huismus het plangebied niet als beschutting of foerageergebied gebruikt. Nader onderzoek naar huismussen en gierzwaluwen wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

Steenuil en kerkuil

Steenuilen jagen vaak op plekken waar lange en korte vegetatie elkaar afwisselen, zoals in weiden en tuinen. De soort komt vaak voor in halfopen landschappen, zoals graslanden en ander agrarisch gebied en broedt vaak in knotwilgen, boerenschuren en konijnenholen. Kerkuilen jagen voornamelijk op veld- en spitsmuizen en komen vaak voor in halfopen tot open grasland, met heggen en verspreide bosjes. De kerkuil broedt meestal in verlaten gebouwen in afgelegen gebied. Het plangebied bestaat uit een open tot halfopen landschap, tevens is er een bomenrij in het plangebied aanwezig. Nestplaatsen worden echter, vanwege het ontbreken van konijnenholen, knotwilgen, boerenschuren en verlaten gebouwen niet in het plangebied verwacht. Tevens wordt niet verwacht dat het plangebied onderdeel uitmaakt van een belangrijk foerageergebied van de kerk- en steenuil omdat alleen de groene strook tussen de watergang en de N-weg en de bomenrij onderdeel uitmaken van de beoogde plannen. De agrarische gronden aan de rand van het plangebied blijven in de nieuwe situatie behouden.

Ransuil

De biotoop van Ransuilen bestaat uit een open landschap met voldoende bosjes, houtwallen en dichte hagen waar de soort op (veld)muizen kan jagen. Het plangebied bestaat uit een open tot halfopen landschap, tevens zijn er enkele bomenrijen in de

nabijheid van het plangebied aanwezig. Ook in het plangebied bevindt zich een bomenrij, met enkele dichte bosjes. De agrarische gronden aan de randen van het plangebied vormen een geschikt foerageergebied doordat zich daar muizenholletjes kunnen bevinden. De omgeving van het plangebied kan derhalve als een geschikte leefomgeving voor de ransuil worden gezien. Rond de bomen in het plangebied zijn echter geen sporen (zoals braakballen) van de ransuil aangetroffen. Tevens zijn er tijdens een avondbezoek geen ransuilen in het plangebied gehoord. Verwacht wordt dat het plangebied daarom geen nest- of vaste rust- en verblijfplaats van de ransuil bevat. In de omgeving van het plangebied zijn tijdens een avondbezoek echter wel ransuiljongen gehoord. De ransuiljongen bevonden zich op dat moment in een bomenrij direct ten zuiden van de rivier de Vinkenhop, op ruim 300 meter ten zuiden van het plangebied. Het wordt echter niet waarschijnlijk geacht dat het plangebied een belangrijk onderdeel uitmaakt van het foerageergebied van de ransuil omdat alleen de groene strook tussen de watergang en de N-weg en de bomenrij onderdeel uitmaken van de beoogde plannen. De agrarische gronden aan de rand van het plangebied blijven in de nieuwe situatie behouden. Er dient echter wel rekening gehouden te worden met de kwetsbare periode van de ransuil.

Andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten maken hun nesten in hoge bomen (boomvalk, havik, roek, sperwer, wespendif). Nesten van deze soorten zijn echter niet in het plangebied aangetroffen, de aanwezigheid van deze vogels in het plangebied is om die reden niet waarschijnlijk. Andere jaarrond beschermde vogelsoorten maken hun nesten langs stromende beken (grote gele kwikstaart), op speciale nestpalen (ooievaar) en op hoge gebouwen (slechtvalk). Deze elementen zijn niet in het plangebied aanwezig, nesten van deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn derhalve niet te verwachten.

Vogelsoorten met niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als Vink (*Fringilla coelebs*), Kievit (*Vanellus vanellus*), Scholekster (*Haematopus ostralegus*) en Groenling (*Carduelis chloris*). Deze soorten zouden mogelijk tot broeden kunnen komen in de directe omgeving van het plangebied. Tijdens het broeden zijn alle vogels strikt beschermd. Om te voorkomen dat door de geplande werkzaamheden broedende vogels verstoord worden, adviseren wij om de werkzaamheden buiten de broedperiode (half maart tot half augustus) te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstorend is, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat geen broedende vogels in het plangebied aanwezig zijn. Als buiten de broedperiode nog een broedende vogel wordt aangetroffen, is ook deze beschermd en dienen de werkzaamheden ter plaatse gestaakt te worden. Er dient vervolgens contact met een ecooloog te worden opgenomen om de situatie te bespreken en een passende oplossing te vinden.

3.3.5 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt de Ringslang (*Natrix natrix*) in de buurt van het plangebied voor. Reptielen komen voornamelijk voor in overgangsvege-

taties van bijvoorbeeld bos naar heide. Een dergelijk leefgebied is in het plangebied niet aanwezig. Enkel de ringslang laat zich ook in meer stedelijk gebied zien. Deze soort is echter wel sterk gebonden aan natuurlijke oeverzones. De oevers in het plangebied zijn, op enkele plekken rond het bredere gedeelte van de watergang, niet steil. Hierdoor zou de ringslang het water makkelijk kunnen betreden. In de omgeving van het plangebied missen echter verruigde delen, zoals takkenhopen en braamstruiken, waar de ringslang beschutting zou kunnen zoeken. Aan de noordkant van de watergang bevindt zich namelijk de N244, aan de zuidkant van de watergang bevindt zich gemaaid grasland die begraasd worden door schapen en koeien. Verwacht wordt dat er te weinig schuilmogelijkheden voor de ringslang in de omgeving van het plangebied te vinden zijn. Deze soort wordt derhalve niet in het plangebied verwacht.

3.3.6 Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de Vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*) en de Rugstreeppad (*Bufo calamita*) in de buurt van het plangebied voor.

De biotoop van de vroedmeesterpad bestaat uit hellingbossen, graften en ruderaal plaatsen (oude gebouwen, groeven en kerkhoven). Een stenige bodemstructuur is een belangrijk element voor de leefomgeving van de vroedmeesterpad. In het plangebied ontbreken stenige elementen als oude gebouwen en groeven. Tevens is er geen hellingbossen en zijn er geen graften in het plangebied aanwezig. De vroedmeesterpad wordt derhalve niet in het plangebied verwacht.

De strikt beschermde rugstreeppad komt voornamelijk in het rivierengebied voor op plekken zoals bouwputten, zandafgravingen, opgespoten vlakten en pas ontgonnen gronden. Aan het eind van de zomer trekken de rugstreeppadden vanuit hun (waterrijke) voortplantingsgebieden naar zandige locaties om zich in te graven en te overwinteren. Op het moment is het niet waarschijnlijk dat de soort in het plangebied voorkomt. Vergraafbaar zand ontbreekt namelijk. Echter, als het terrein te lang braak ligt, is het mogelijk dat deze soort het plangebied koloniseert. Derhalve wordt aanbevolen een amfibiescherm te plaatsen rond het gehele plangebied zodra veel vergraafbaar zand aanwezig zal zijn in het plangebied. Op deze manier voorkomt u dat een strikt beschermde diersoort uw plangebied koloniseert, waardoor u een ontheffing Flora- en faunawet aan moet vroegen.

3.3.7 Vissen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*), Bittervoorn (*Rhodeus amarus*) en Rivierdonderpad (*Cottus gobio*) in de buurt van het plangebied voor.

Het biotoop van de bittervoorn bestaat uit langzaam stromende en stilstaande zoete wateren. De soort komt voor in poldersloten, vaarten, vijvers, meren en sneller stromende plantenrijke rivieren en beken. Belangrijke elementen voor de leefomgeving van de bittervoorn zijn een goed ontwikkelde onderwatervegetatie of oevervegetatie en een diepte van minimaal 45 centimeter. Daarnaast is de aanwezigheid van zoetwatermossels een voorwaarde voor de voortplanting. De watergang in het plangebied is minimaal een halve meter diep, heeft een goed ontwikkelde oevervegetatie. Tevens

bevat de watergang zoetwatermossels, wat een belangrijk element voor de voortplanting van de bittervoorn. Op voorhand kan de aanwezigheid van de bittervoorn niet in het plangebied worden uitgesloten. Aangezien er een gedeelte van de sloot gedempt wordt, en een ander deel van de watergang mogelijk verlegd vindt er mogelijk verstoring en/of aantasting van de bittervoorn plaats. Hierdoor kan er sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Om dit verder inzichtelijk te maken en de aan- of afwezigheid van deze soort in het plangebied aan te tonen, is een nader onderzoek naar de bittervoorn noodzakelijk.

Het biotoop van de kleine modderkruiper bestaat uit stilstaand en langzaam stromend water, (polder)sloten, greppels, beken, geïsoleerde plassen, kanalen en oeverzones van meren en plassen. De soort is qua waterkwaliteit en bodemsubstraat niet zo kieskeurig. Kleine modderkruipers hebben een voorkeur voor een zandige bodem maar komen ook voor in water met een dikke sliblaag of kleibodem. De soort komt ook voor in sloten met weinig vegetatie. De watergang in het plangebied kan een geschikt biotoop voor de kleine modderkruiper zijn. Tevens is er uit een Flora- en faunaonderzoek door AFO¹ uit 2008 naar voren gekomen dat er zich kleine modderkruipers in de watergang bevinden. Op voorhand valt de aanwezigheid van de kleine modderkruiper in het plangebied ook in de huidige situatie niet uit te sluiten. Door de beoogde vindt er mogelijk verstoring en/of aantasting van de kleine modderkruiper plaats. Hierdoor kan er sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Om dit verder inzichtelijk te maken en de aan- of afwezigheid van deze soort in het plangebied aan te tonen, is een nader onderzoek naar de kleine modderkruiper noodzakelijk.

Het biotoop van de rivierdonderpad bestaat uit rivieren, beken, meren, kanalen, vaarten en sloten. De soort is gevoelig voor lage zuurstofgehalten en waterbodemonverontreiniging en komt alleen in de delen van wateren voor waar sprake is van waterbeweging en voldoende schuilgelegenheid. De watergang in het plangebied bestaat uit stilstaand water. Door de geringe waterbeweging in het plangebied, een vereiste voor de leefomgeving van de rivierdonderpad, wordt de soort niet in het plangebied verwacht. Tijdens het nader onderzoek vissen, wat in ieder geval plaats moet vinden voor de kleine modderkruiper en bittervoorn, kan echter toch op de mogelijke aanwezigheid van de rivierdonderpad gelet worden.

3.3.8 Insecten en andere ongewervelden

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. Deze soorten komen in stabiele habitattypen voor zoals heiden en venen. In het plangebied is geen sprake van een dergelijke stabiele leefomgeving en de juiste leefomstandigheden voor dergelijke soorten. Beschermde insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

¹ Swaan A.H., C. Venhuis, *Natuurtoets: Aanleg tijdelijke bouwweg langs de N244 te West-Grafdijk, rapport 01/176 AFO, 2008.*

4 Conclusie

In Oost-Graftdijk is men voornemens een nieuwe ontluitingsweg te realiseren van Vilapark de Rijp, ten oosten van het dorp West-Graftdijk. Voordat deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, het NNN en NV, ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied dient getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op deze gebieden.

4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt niet in een gebied dat in kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is aangewezen. Natura 2000-gebied Eilandspolder ligt op ongeveer 85 meter, Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder op ruim 2 kilometer en Natura 2000-gebied Wormerveer Polder Westzaan op ongeveer 7 kilometer van het plangebied. Zowel negatieve directe als indirecte effecten op Natura 2000-gebieden worden door de beoogde plannen niet waarschijnlijk geacht. Nader onderzoek in de vorm van een voortoets Natuurbeschermingswet 1998 wordt niet noodzakelijk geacht.

4.1.2 *Natuurnetwerk Nederland, Natuur Verbindingen, ganzenfoerageergebied, weidevogelleefgebied*

Het plangebied ligt op respectievelijk 85 meter en 530 meter van het NNN en Natuurverbindingen vandaan. Het plangebied ligt niet in de nabijheid van een ganzenfoerageergebied maar wel in een weidevogelleefgebied. In de Ruimtelijke Verordening (2014) van Provincie Noord-Holland is gesteld dat een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een weidevogelleefgebied niet voorziet in de mogelijkheid om nieuwe weginfrastructuur aan te leggen. Enkel als er sprake is van groot openbaar belang en geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is kunnen ontwikkelingen in een weidevogelleefgebied plaats vinden. Ingrepen in een weidevogelleefgebied dienen overlegd te worden met de Provincie Noord-Holland.

4.2 Soortenbescherming

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen een aantal strikt beschermde plant- en diersoorten in de buurt van het plangebied voor. De meeste van deze soorten zijn in de huidige situatie echter niet in het gebied te verwachten omdat een geschikt leefgebied ontbreekt. Echter, met een aantal strikt beschermde soorten dient rekening gehouden te worden.

4.2.1 *Vleermuizen*

Op voorhand valt niet uit te sluiten dat er door de beoogde ontwikkelingen essentiële vliegroutes en/of essentieel foerageergebied verloren gaat. Hierdoor kan er sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Om dit verder inzichtelijk te ma-

ken is een nader onderzoek naar foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen noodzakelijk. Het nader onderzoek vleermuizen dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen, zoals verwoord in het vleermuisprotocol 2013 (Netwerk Groene Bureau, Gegevensautoriteit Natuur). Dit protocol stelt vast dat twee veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden, met een tussenperiode van 8 weken. Eén van deze onderzoeken dient in de kraamperiode uitgevoerd te worden. Dit onderzoek wordt reeds uitgevoerd door SAB.

4.2.2 Noordse woelmuis en waterspitsmuis

De aanwezigheid van de noordse woelmuis en waterspitsmuis in het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. Bij aantasting van het leefgebied van de noordse woelmuis en waterspitsmuis is er sprake van een overtreding van de Flora- en faunawet. Om verder inzichtelijk te maken welke rol het plangebied voor deze soorten vervult, wordt nader onderzoek noodzakelijk geacht. Dit nader onderzoek wordt reeds uitgevoerd door Laneco.

4.2.3 Kleine modderkruiper en bittervoorn

Tijdens het nader onderzoek door AFO uit 2008 is de aanwezigheid van de kleine modderkruiper in de watergangen van het plangebied vastgesteld. Daarnaast komt volgens verspreidingsgegevens van de NDFF de bittervoorn in de buurt van het plangebied voor. Door de geplande ruimtelijke ingrepen zal een deel van de watergang worden gedempt en mogelijk een ander deel van de watergang worden verlegd. Mogelijk is dan sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Nader onderzoek naar deze diersoorten dienen uit te worden gevoerd om zekerheid te krijgen of deze vissoorten in de huidige situatie nog in het plangebied aanwezig zijn. Derhalve dient minimaal één veldbezoek te worden verricht van april tot en met oktober. Dit onderzoek wordt reeds uitgevoerd door SAB.

4.2.4 Broedende vogels

Verder kunnen bij (de start van) werkzaamheden in het broedseizoen, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half augustus. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren. De start van de werkzaamheden dient plaats te vinden buiten het broedseizoen. De werkzaamheden kunnen wel starten in het broedseizoen als broedende vogels binnen het plangebied uitgesloten kunnen worden.

4.2.5 Algemene soorten

Tijdens het veldbezoek is de mol vastgesteld in het plangebied. Deze soort is licht beschermd. Mogelijk zijn ook andere licht beschermde soorten aanwezig. Deze soorten vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (beschermingscategorie 1). Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algehele vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Dit betekent dat voor deze soorten de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden zonder ontheffing.

4.2.6 *Zorgplicht*

De zorgplicht is altijd van toepassing. Iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden te verrichten buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen). Ook kan er gefaseerd worden gewerkt om dieren de kans te geven om te vluchten.

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

RVO, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis. Versie 2.0 december 2014.

RVO, 2014. Soortenstandaard Gierzwaluw. Versie 2.0 december 2014.

RVO, 2014. Soortenstandaard Huismus. Versie 2.0 december 2014.

van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

www.noordholland.nl

www.natuurkennis.nl

www.quickscanhulp.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl